

แบบรายงานผล
การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
รอบที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕

นโยบายการตรวจฯ : การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

จุดเน้น ๒.๓ : พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม

๑) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม

หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์แนะแนวประจำเขตพื้นที่ซึ่งพบมีครบทุกหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดชุมพร สำหรับงานแนะแนวในสถานศึกษาพบว่า มีครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานแนะแนว โดยไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนว มากกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนสถานศึกษาในพื้นที่

สำหรับสถานศึกษา สังกัด สอศ. และ สกร. ไม่มีการจัดศูนย์แนะแนวของหน่วยงาน ทำให้งานแนะแนวของแต่ละสถานศึกษาเป็นไปอย่างอิสระตามข้อสั่งการของผู้บริหาร แต่งานแนะแนวของสถานศึกษาทั้งสองสังกัดมีแนวทางเดียวกันอย่างหนึ่ง คือเป็นสถานศึกษาอีกทางเลือกของผู้เรียนในการศึกษาต่อ

๒) ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ ตามจุดเน้นที่ ๒.๓

๒.๑) การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

หน่วยงาน/สถานศึกษาสร้างการรับรู้ให้ครูได้ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร มีการจัดอบรมพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning และนำกระบวนการเรียนรู้มาใช้ในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน และนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง

๒.๒) การจัดทำมีระบบแนะแนวผู้เรียน (Coaching) ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หน่วยงาน/สถานศึกษาได้ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนว (Coaching) ๓ ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม มีการคัดกรองผู้เรียนและออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในระยะยาว

สำหรับหน่วยงาน สังกัด สกร. มีการจัดตั้งศูนย์แนะแนวให้คำปรึกษา สกร. ในสถานศึกษา โดยมีครูหรือบุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติงานประจำศูนย์ฯ ให้คำปรึกษาทั้งในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม และให้บริการตรวจสุขภาพใจอย่างต่อเนื่องผ่านระบบ Mental Health Check in ของกรมสุขภาพจิต ซึ่งเป็นเครื่องมือประเมินสุขภาพจิตเบื้องต้น และคัดกรองความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงมาดูแลสุขภาพจิต และเข้าถึงบริการได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการประเมินประกอบด้วย S : Stress (เครียด) B : Burnout (ภาวะหมดไฟ) S : Suicide (เสี่ยงฆ่าตัวตาย) D : Depression (ซึมเศร้า) RQ : Resilience Quotient (พลังใจ) โดยทราบผลการประเมินทันที มีคำแนะนำในการปฏิบัติตัว พร้อมมีช่องทางขอรับการปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางออนไลน์

๒.๓) การส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้แบบ STEM Education ที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง (Active Learning) และความสามารถด้าน Soft Skill

สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education ที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง (Active Learning) และความสามารถด้าน Soft Skill โดยการวิเคราะห์ผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้ ๔ กลุ่มวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสื่อสารของผู้เรียน และสามารถส่งผู้เรียนไปแข่งขันทักษะเพิ่มเติมในระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด และระดับภาคได้นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา (Steam Education) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการวิชาวิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) ศิลปะ (Arts) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) เข้าด้วยกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่สามารถนำไปพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะในการแก้ไขปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการดำเนินชีวิต

๒.๔) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งมีนักจิตวิทยาประจำหน่วยงาน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียน และมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลประจำจังหวัด โรงพยาบาลประจำอำเภอ ศูนย์สุขภาพจิตของกรมสุขภาพจิต สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นภาคใต้ สถานีตำรวจ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น กรณีปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียนได้แจ้งให้สถานศึกษาประเมินสุขภาพจิตผู้เรียนผ่านระบบ School Health Hero ปีการศึกษาละ ๒ ครั้ง มีการสอดแทรกทักษะการดำเนินชีวิต การป้องกันภัยใกล้ตัว เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การเผชิญหน้าเพื่อเอาตัวรอดในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๓) ปัญหาอุปสรรค

๓.๑) ครูแนะแนวในสถานศึกษามีน้อย และครูที่สอนงานแนะแนวไม่ได้จบวิชาเอกจิตวิทยา และการแนะแนวโดยตรง

๓.๒) ครูขาดทักษะความรู้ในการประเมินอาการของผู้เรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต

๓.๓) ผู้ปกครองไม่ยอมรับปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดกับบุตรหลาน ส่งผลต่อการดูแล รักษาอาการให้ดีขึ้นและเป็นปกติ

๓.๔) ควรจัดอบรม/พัฒนาผู้ดูแลระบบ School Health Hero ในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการใช้งาน

๓.๕) ระบบ School Health Hero ไม่สามารถคัดกรองข้อมูลเชิงลึกของผู้เรียนได้ ทำให้กระบวนการติดตาม ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนทำได้ยาก

๓.๖) มีการปรับเปลี่ยน โยกย้ายผู้ดูแลระบบ School Health Hero ในสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง

๓.๗) ขาดแนวทางที่ชัดเจนในการนำนโยบายจัดทำระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

๓.๘) ครูบางรายขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ STEM Education

๓.๙) จำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อย ทำให้การนิเทศ พัฒนา และปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาไม่ทั่วถึง และครบทุกแห่ง

๔) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

๔.๑) ควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดอบรม/พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูแนะแนว เพื่อจัดทำแนวทางการนำระบบการแนะแนวการเรียนรู้ (Coaching) สู่การปฏิบัติ

๔.๒) ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาอื่น

๔.๓) สถานศึกษาควรมีการดำเนินงานส่งเสริม ป้องกันปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียนและครู อย่างต่อเนื่อง

๔.๔) ควรแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดในทันทีที่เกิดปัญหาหรือเกิดเหตุในสถานศึกษา เพื่อให้การช่วยเหลือเบื้องต้น และประสานเครือข่ายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลช่วยเหลือ เยียวยาต่อไป

๔.๕) สถานศึกษาควรมีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๔.๖) ควรสร้างความรู้และความตระหนักแก่ผู้บริหารและครูในการจัดทำแนวทางการนำระบบการแนะแนวการเรียนรู้ (Coaching) สู่การปฏิบัติ

๕) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

๕.๑) ห้องคลินิกปัญหาด้านการเรียนและส่วนตัวประจำวิทยาลัย

๕.๒) คลินิกเติมฝัน ปันสุข ในการคัดกรองดูแลนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต